



The top of the page features a blue background with a red circular frame on the left containing two puppets: a boy with dark hair and a man with a black beard and a Roman helmet. To the right, a Roman soldier in a red cape and helmet is partially visible, holding a sword.

André & Alfred

Echte Romeinen

Dit keer zijn we teruggegaan naar de tijd van de Romeinen, in het jaar 82. Ik had er van tevoren zo veel zin. Ik zag het al helemaal voor me: dat m'n heit en ik daar liepen tussen die fantastische grote marmeren gebouwen, Romeinse soldaten en van die mooie tempels en beelden. En mijn grootste fantasie was om een Romeinse keizer tegen het lijf te lopen. Het zou me echt spannend lijken om Caesar te ontmoeten, hij was één van de bekendste Romeinse keizers. Maar ook een geniepige man die bijna heel Frankrijk veroverde! Maar het bleek dat er in de Friese Wouden helemaal niet zoveel Romeinen te vinden waren, en al helemaal geen keizer.

In de Friese Wouden ontmoetten we een moeder, Alfreda, en haar dochter Andrea. Ik was eerst een beetje teleurgesteld. Ik had me van alles voorgesteld van een grote stad met gladiatorgevechten. Maar in plaats daarvan kwamen we ergens in een klein dorpje bij een bos terecht. Als eerste wilde Alfreda dat wij haar een badhuis zouden geven. Blijkbaar waren de Romeinen heel slim en konden ze allemaal dingen bouwen. En vooral met water. Bruggen voor water, waterdammen, fontein, riolen, alles wat je kunt bedenken en dus ook badhuizen. Want weet je, de Romeinen werkten superhard. Dat moest ook wel, want hun rijk was zo groot,



At the bottom left, two puppets are shown inside a rustic wooden structure made of branches. One is a woman with a headscarf and the other is a child.

ANDRÉ'S VERHAAL





André & Alfred

Echte Romeinen



en er woonden zoveel mensen, dat er elke dag heel wat moest gebeuren. Maar omdat de Romeinen dus zo hard werkten, hadden ze juist ook behoefte aan ontspanning. En waar kun je nou beter ontspannen dan in een badhuis? Sommige badhuizen hadden zelfs een sauna. Ik krijg er nu al zin in... Eerst lekker zweten in de sauna en dan een koude duik in het water, hmmm. Het was voor de Romeinen heel normaal om elke dag lekker te badderen. Op elke hoek van de straat stond soms wel zo'n badhuis. Wat een luxe zeg. Die Romeinen hadden het maar mooi voor elkaar met hun wateruitvindingen!

Daarna wilde Andrea een 'Colosseum'. Dat is de naam van een heel groot gebouw dat in Rome staat. Dus ik dacht 'Jeminee, hoe gaan we dat nu voor elkaar krijgen?' Het Colosseum was een soort van heel groot stadion, waar net zo veel mensen in pasten als in het stadion van Ajax. In het Colosseum hielden ze gevechten. En niet zomaar gevechten, maar gevechten tussen olifanten, tussen mensen en leeuwen, tijgers en krokodillen. Dat waren een soort van bloedige dierentuinen. Ook deden ze gevechten tussen mensen, ook wel 'gladiatorgevechten'.

Gladiators waren slaven van rijke Romeinen. Zij werden gedwongen met elkaar te vechten, soms zelfs tot ze dood waren. De Romeinen hadden sowieso heel veel slaven. In Rome was bijna de helft van de mensen een slaaf. Zij waren het bezit van de Romeinen en moesten alles doen wat de Romeinen vroegen. Zelfs vechten tot de dood. En waarom ze dat deden? De Romeinse keizers wilden graag populair zijn. Door het volk spektakels te geven, bleef het volk hen leuk vinden. 'Geef het volk brood en spelen', zeiden de Romeinen ook wel, dan blijven ze rustig. Gelukkig dat Alfred en ik Andrea geen echt Colosseum gaven. Ik denk dat ze die bloedige gevechten uiteindelijk helemaal niet zo leuk had gevonden.



André





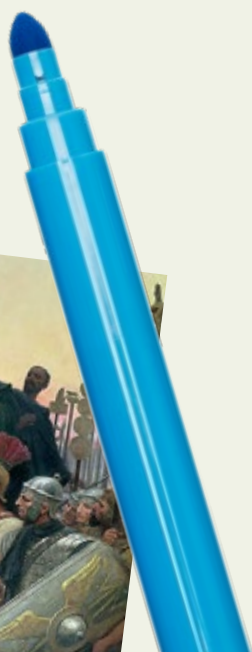
André & Alfred

Echte Romeinen

1

VRAAG 1

Alfreda en Andrea wilden drie typisch Romeinse dingen.
Welke dingen waren dat? Teken één van die dingen na.



3



André & Alfred Echte Romeinen



ALFREDS ONDERZOEKJE

Ik kan je zeggen dat de Romeinen één van de machtigste volken ter wereld zijn geweest. Dat weet ik, omdat ik vorige zomer naar Italië ben geweest. Daar heb ik gezien wat voor enorme gebouwen de Romeinen hadden. Onze gids vertelde me dat het Romeinse Rijk wel bijna 1500 jaar heeft bestaan! Moet je nagaan: Nederland bestaat nog niet eens 500 jaar. Als je de kaart bekijkt, dan was het Romeinse Rijk enorm. Het strekt zich uit van Engeland tot aan Spanje en van Spanje tot Afrika en Irak. Je moet er toch niet aan denken om daar de baas over te zijn. Ik vind op vakantie naar Zuid-Frankrijk al heel ver. Maar blijkbaar vonden de Romeinen dat geen probleem.



Alfred

De gids liet ook een kaart zien van het Romeinse rijk. Op die kaart vind je nog geen Nederland, maar wel Friesland. Friesland was in de Romeinse tijd veel groter dan het nu is. Ongeveer de helft van Nederland was toen onderdeel van Friesland. Dat vind ik een best wel stoer idee! Het bijzondere was dat die roofzuchtige Romeinen de Friezen voor een groot gedeelte met rust lieten. Friesland was eigenlijk een soort van vrij gebied.

Het enige wat de Romeinen in Friesland deden waren spullen ruilen en belastinggeld ophalen. Maar om Friesland écht te veroveren, dat was ze





André & Alfred

Echte Romeinen



Alfred

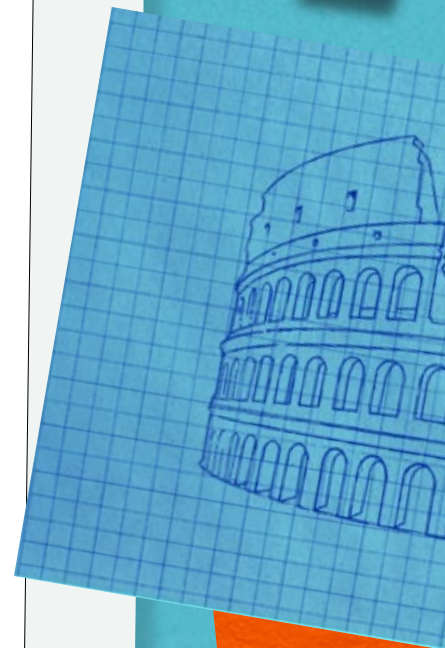
te veel moeite. Ze bleven lekker achter de rivier de Rijn, waar ze het wel fijn hadden met hun badhuizen en mooie gebouwen. En soms kwamen ze naar Friesland toe om koeienhuiden op te halen als belasting. Of om munten, wapens en kleding te ruilen, vertelde onze gids. Lange tijd ging dat goed. Maar één keer kwam er een flinke ruzie. De Romeinen wilden veel meer koeienhuiden van de Friezen hebben dan de Friezen konden geven. En omdat de Friezen niet genoeg huiden konden geven, straften de Romeinen hen door hun vee en hun land af te pakken. En uiteindelijk ook door de Friese vrouwen en kinderen mee te nemen. Zie je wel? de Romeinen deden alles om machtig te worden.



VRAAG 2

Stel dat jij voor één dag de keizer van de Romeinen was, wat voor soort keizer zou je dan zijn? Maak een tekening van jezelf als Romeinse keizer en schrijf daar woorden bij die daar volgens jou bij passen (bijvoorbeeld: vrede, oorlog, eerlijk, geduldig etc.).

2





André & Alfred

Echte Romeinen

Op een gegeven moment pikten de Friezen dit niet meer. Met een groot leger van Friese krijgers dreven ze de Romeinen terug tot hun forten. Maar de Romeinen kregen versterking, waardoor de Friezen het 'Woud van Baduhenna' invluchten. Het geluk was dat de Friezen dit woud als hun broekzak kenden. Dus toen de Romeinen de Friezen in het woud probeerden aan te vallen, waren de Friezen ze veel te slim af. Het schijnt zelfs dat de Romeinen zo bang waren voor de Friezen, dat ze uit paniek elkaar begonnen aan te vallen. Niet zo slim hè. Maar de Friezen kwamen in de wijde omgeving bekend te staan als de stoere lui die de onoverwinnelijke Romeinen hadden verjaagd. Echte vrijheidsstrijders!

De Romeinen waren nu misschien weg uit Friesland, ze hebben zeker wel hun sporen achtergelaten. Tot op de dag van vandaag. Op sommige scholen leren leerlingen nog de taal van de Romeinen: het Latijn. Romeinse cijfers worden nog steeds gebruikt. En ben je wel eens op het Zaailand in Leeuwarden geweest? Daar staat een oud, groot gebouw met hele hoge zuilen. Dat gebouw is het gerechtshof. En dat lijkt wel een beetje op de Romeinse gebouwen van vroeger. Dus ondanks dat de Romeinen een beetje gek en gewelddadig waren, zijn ze belangrijk geweest in het bepalen van hoe onze wereld er nu uit ziet.

ALFRED

Alfred

